

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Osliga, Esti Újság, Amerikai Hírnap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. Megjelenik minden nap

NO. 282. SZÁM.

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1922, október 28.

THIRTY-FIRST YEAR

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT

Egy angol vélemény a helyzetről

Paish híres angol közgazdász véleménye a mai politikai és gazdasági viszonyokról.

AMERIKA SZEREPE

Előreléptető vámtarifák ellen

NEW YORK, okt. 26. — Sir George Paish, angol közgazdász, író és az angol pénzügyminiszter tanácsadója az American Manufacturers Export Association bankettjén beszédet mondott, amelyben azt hangsúlyozta, hogy ha a politikai és gazdasági szempontok, amelyek a világ sorsának intézésében, nem változnak meg, abban az esetben rettenetes katasztrófától kell tartani.

— Emlékeztet — mondotta az angol közgazdász a többi közt — Európa politikai matakai kiindulása arra törekedik, hogy az egyes nemzetek között a megértést megakadályozza, aminek az a természetes következménye, hogy ezek a nemzetek még ha népközlésben meg is vannak a jóakarattal, nem tudnak egymással szemben közeledni egymáshoz.

Ezek az államférfiak a tönk szélre juttatják saját nemzetüket. Ennek fő oka a vámtarifák. Ennek fő oka a vámtarifák. Ennek fő oka a vámtarifák.

Sir George Paish szerint az Egyesült Államok új vámtarifájával feltehetőleg hozzájárul a világ gazdasági károsodásához. Hozzáteszi, hogy nincs szándékában megkritizálni az Egyesült Államok elismerését az érdekeiket, amelyeket Amerika a háború alatt szerzett, s a legutóbbi időkben Uncle Sam mindent megtehet, amit a civilizált világ elvárhat tőle. A jelenlegi vámtarifák azonban olyan, amelylyel Amerika semmiesetre sem használhatja a világnak s kivánatos lenne, ha ezt a törvényt megváltoztatnák az általánosság javára.

ÖNGYILKOSÁG A SZÜLŐI VERÉSÉRT

Megölte magát a modern kínai leány

MANILA, Philippini szigetek, okt. 26. — Wyng Ty, 17 éves kínai leány, akit a szülei megdögláltak és elverték azért, mert rövidre vágta a haját, megölte magát a Pasig folyóba. Az anyja haragudott meg róla annyira, hogy jól elnépangolta. Arra nem is gondolt az anyja, hogy a leánya annyira szívére veszi a verést.

TONNASZAM PUSZTULNAK A HALAK A LAPTÚZBEN

NORWALK, O., okt. 26. — A különböző nemű halak ezrei pusztultak el a Honey patak vízében, három mérföldre délre a Willardtól, a láptüzek felől. A sűrű füst megfertőzte a vizet s az megölte a halakat még mérföldnyire is az égő láptüdtől. Elhullt pontyok százait lehet látni a víz felületén, köztük sok tizenöt fontos. A Honey patak a főforrása a Sandusky folyónak.

ELKÉSZÜLTÉK ROOSEVELT 5c. POSTABÉLYEKE

WASHINGTON, okt. 26. — Mrs. Theodore Roosevelt, a volt elnök özvegye kapja meg az első elkészült 5 centes új postabélyegek első példányát pénteken, melynek arcképe az elhullt elnököt ábrázolja. A Work postaiügyi miniszter.

LEHET SZESZ AZ IDEGEN HAJÓKON

Mellon pénzügyminiszter felfüggesztette Hand szövetségi bírósági döntését. — Külföldi hajókon a három mérföldes zónán belül is lehet alkoholkészlet.

WASHINGTON, D. C., október 26. — A Daugherty-féle prohibíciós intézkedést, amelyet külföldi hajók alkoholkészletére alkalmaztak, Mellon pénzügyminiszter egy időre hatályon kívül helyezte. Habár az intézkedést továbbra is alkalmazni kell az amerikai hajókra, szóval ezeknek "száraz"-nak kell maradniuk, viszont a külföldi hajók a három mérföldes zónán belül is hozhatnak magukkal alkoholt, saját törvényeiknek és szabályaiknak megfelelően.

A tegnapi nap folyamán meg úgy látszott, hogy a Daugherty-féle intézkedés érvényben marad mindaddig, amíg a Legfelsőbb Bíróság nem dönt ebben a kérdésben. A külföldi hajózásságok ügyvédei kijelentették, hogy az intézkedés felfüggesztése érdekében megteszik a szükséges lépéseket.

Mellon pénzügyminiszter felfüggesztést jelentő határozata következtében Brandeis, a Legfelsőbb Bíróság tagja úgy határozott, hogy a külföldi hajózásságok tiltakozását Hand szövetségi bírósági döntése ellen nem veszi figyelembe. A pénzügyminiszter intézkedése mindenesetre egyheltette azt a feszült viszonyt, amely a Daugherty-féle prohibíciós intézkedéshez való szigorú ragaszkodás esetén több európai ország kormánya és az amerikai kormány között beállott volna.

Harding s a tengerészet problémája

Harding elnök felfogása a haditengerészet tökéletességéről és szükségességéről

LEVÉL DENBYHEZ

Tengerészeti nap lesz október huszoneketikén

WASHINGTON, D. C., okt. 26. — Harding elnök és Hughes külügyminiszter ma a legutóbbi rozzottabb állást foglaltak ama tengerészet ellen, amely az amerikai haditengerészet hajóinak számát csökkenteni akarja ama határozatok ellenében, amelyeket annak a legfőbb konferenciának hozott.

Az elnök és a külügyminiszter eme véleményükben abban a felhívásban juttatták kifejezésre, amelyet az amerikai néphez intéztek abból az alkalomból, hogy október huszoneketikén szerte az országban ünnepvezet tengerészeti napot rendeznek.

Harding elnök Denby tengerészeti miniszterhez levelet írt, amelyben a többi között a következőket mondja:

— Ne feledkezünk meg arról, hogy a nemzet érdekében való, hogy a haditengerészetünk mindenképpen kifogástalan legyen s hogy olyan felszereléssel legyen ellátva, amely csakugyan egy nagy nemzet tengerészeti követelményeinek megfelel.

A mi kormányunk tette meg a kezdeményező lépéseket a haditengerészet redukálására, de természetesen amaz elv hangsúlyozása mellett, hogy az a haditengerészetünk, amely a legelőkeltebb és minden szükséges feltétellel rendelkezik.

Csakis ennek az elvnek az alapján vagyunk hajlandók a jövőben is részt venni olyan konferencián, amely a haditengerészet csökkentését, az általános béke érdekében, favorizálni fogja.

BANKBETÖRŐK JUTOTTAK \$10,000 ZSÁKMÁNYHOZ

STOUFFVILLE, Ont., okt. 26. — Bankkasszabontók lepték el a várost, elvették az összes telefon és távirathuzalokat s betörték a Standard bank helyiségébe, ahol kifirták az acélzserényt s körülbelül 10,000 dollár készpénzt s egy csomó értékpapírt vittek el magukkal.

OROSZ POSTABÉLYEKE VÁLTOZNAK AZ IDŐVEL

NEW CASTLE, Pa., okt. 26. — Egy Oroszországból érkezett levél 21 postabélyeggel volt bementesítve, 383,500 rubel értékben, melyeknek értéke a háború és a bolshevik uralom előtt \$194,000-nak felelt volna meg.

AZ ELVESZTETT POLGÁRJOGÉRT

WASHINGTON, okt. 26. — Két olyan asszony folyamodott mostanában amerikai polgárjogainak visszaállításáért, akik idegen állam polgárához való férjhez menésük alkalmával feláldozták ezeket a jogukat. Tudvalevően van egy új törvény, amely megengedi, hogy az így férjhez ment amerikai nők folyamodhassanak polgárjogaik visszaállításáért. Az egyik folyamodó Türk Józsefné, szül. Kovácsy M. Sarolta, akinek férje a pittsburghi magyar konzulátusnak titkára, a másik Mrs. Grace Hamilton Sippi, az east aurora (Ill.) League of Womens Voters elnöke, aki canadaihoz ment feleségül.

Meghívják Amerikát a gyűlésre

Amerikát is meg akarják hívni a közel keleti békekonferenciára

CURZON JEGYZÉKE

A kormány egyelőre nem dönt a részvétel kérdésében

LONDON, okt. 26. — Lord Curzon angol külügyminiszter Franciaországhoz intézett jegyzékében azt javasolta, hogy az Egyesült Államokat is hívják meg a közel keleti békekonferenciára, amelynek tárgyalásait november 13-án Lausanne-ban fogják megkezdeni.

Curzon jegyzékében azt fejegette, hogy az Egyesült Államok segítsen a sorsra békészerződés pontjainak megállapításában, így csak természetesen volna, hogy Amerika is részt vegyen azon a konferencián, amely ennek a békeszerződésnek feltételeit fogja megvitatni.

A washingtoni hivatalos körök élénk érdeklődéssel kísérik az angol külügyminiszter e legújabb jegyzékének sorát. De csaknem teljesen bizonyosnak tekinthető, hogy amíg Angliának, vagy Franciaországnak, vagy mindkettőnek közös meghívást nem érkezik addig a külügyminiszterium ebben az ügyben nem fog hivatalosan eljárni.

Jól értesült körökben mindenestre lehetségesnek tartják, hogy az Egyesült Államok hivatalos meghívást fog kiküldeni a konferenciára, márcsát azonban éppen ezek a körök arra mutatnak rá, hogy az Egyesült Államok a közel keleti válság alatt semleges maradjon s így talán tanácsosabb lesz az angolok és a franciák meghívását teljességgel visszautasítani.

Ugyanakkor a szövetséges tábornokok és a török nacionalisták között heves viták folynak arra a kérdésre vonatkozólag, hogy a Thraciába vonuló török csendőrség milyen irányban terjege meg utját. Ráfesztása, Thracia katonai kormányzója tegnap azt sürgette a szövetséges tábornokok előtt, hogy a csendőrséget haladéktalanul bocsássák át Konstantinápolyon. A szövetségesek ezzel szemben ragaszkodnak ahhoz, hogy a csendőrség tulyomór része Rodostón át vegye az utját Thracia felé. A viták még mindig a jelentések szerint, távolról sem mondható barátságosnak.

ÚJ KLUB ALAKULT FORD ELSŐSÉGE ÉRDEKÉBEN

NEW YORK, okt. 26. — A "Ford for president" klub megkezdte működését s röpiratot kezdett kiadni ki Henry Ford közzétételéről, melyben következtetést írja le a detritli autógyárostól. Fiait, csak 56 éves. Szociológus, nem szocialista. Száz percen keresztül ember. Mélyen vallásos, amint megnyilvánul munkájában. Tele ambícióval az emberiségért és hazájáért. Ford magáról ezeket mondja: "Még, amikor, szüntelen a szegénységet Amerikában. Nagyobb munkabéreket kívánok. Jó otthon akarok lehetőségek minden gyermek számára. A gazdaság nem volna oly átkos dolog, ha mindenki segítené azt hordom."

A "HIÁNYZÓ KÉZ" BAJBA DÖNTÖTTE AZ ÁLKOLDUST

CINCINNATI, O., okt. 26. — Louis Trick megjárta trikkjével. Egyik kezét hátradrugva, a másikban szánalmasan nyugot-ta kalapját a járókelők elé, mondván: "Nézétek, mit tettem hazámért Franciaországban". Hullott az apróság a kalapba. De véletlenül előbbre hajolt s arca bukkott, mire az elölkérült a hátra dugott kezét s a rendőr előállította. "Huszoneg dollár és a költségek" — mondotta Alexander bírósági elnök.

KONTINENTÁLIS VALUTAVÁLSÁG

A népszövetség vizsgáló bizottsága visszautasította Seipel osztrák kancellár pénzügyi tervezetét. — A francia és a belga frank s a lira ez év legalacsonyabb árfolyamukra zuhantak le. — Az angolok frankkal vásárolnak dollárokat. — Szövetséges pénzügyi ellenőrzés alá akarják helyezni Németországot.

BECS, október 26. — A népszövetség vizsgáló bizottsága megvitatotta Seipel osztrák kancellár pénzügyi tervezetét és a legnagyobb meglepetésre elvetette. A bizottság azon a véleményen van, hogy Ausztria behozatali fogyasztását nem lehet megakadályozni. A bizottság tagjai kijelentették, hogy a szocialistáknak a tökéletes kényszerkölcsönre vonatkozó követelését helyeslik s azt ajánlották, hogy a parlament a kényszerkölcsön megszavazása után napolják el.

Amig így az osztrák köztársaság gazdasági helyreállításának egyik legutolsó terve is elbukott a népliga bizottságának határozata következtében, magának a népligának vezetői nemzeti súlyos sebet kaptak gazdasági életük érzékeny pontján. A francia, belga és orosz fizetési eszközök ma ez év árfolyamuk legalacsonyabb pontjára zuhantak le. A francia frank 16 és fél ponttal 6.91 centre esett, a belga frank 14 ponttal 6.35 centre és az olasz lira 2 és fél ponttal 3.99 és fél centre.

Szamos körülmény arra mutat, hogy a valuták értéktelenedése meg tovább is folytatódni fog. A new yorki felfogás szerint a spekulatív eladásokat nagy mértékben befolyásolta a francia kormány hatalmas államhátréti deficitje s a német helyzet legújabb fejleményei, amelyek a jóvátételi fizetések esdjére vezethetnek. Kábel táviratok ma azt jelentették, hogy az angol dollárt vásárolnak az Egyesült Államokkal szemben fennálló tartozások kiegyenlítésére. A dollár vásárlások nem angol fontban, hanem francia frankban történnek s ez a körülmény szintén nyomozást foglalt a francia fizetési eszköz áralakulásaira.

A német márkát a tegnapi legutolsó árfolyama felett mozogott valamivel 2 egy nyolcad centtel kötötték üzletek a new yorki tőzsdén. A francia pénzügyi szakértők a frank esését kizárólag az angol dollár vásárlásokkal magyarázzák. Egy előző párisi bankár a frank esésével kapcsolatban a következőket mondta: "Az angol bankok és az angol kincstár, amelyek hosszú időn át frankokat halmoztak fel, ezeket használták fel a szükséges dollár mennyiség megszerzésére. Ennek a következménye volt az, hogy az Egyesült Államoknak feltehetőleg károsatossággal nem hatott kedvezőtlenül a fontra. Sőt, az angol fizetési eszköz következményes hasznát hozott a frank árfolyamára kedvezően."

A francia nézet az, hogy miután az angol bankok kidobták a piacra frankjaikat, egy könnyen nem ismételték meg ezt a pénzügyi műveletet. A franciák a frank árfolyamára kedvezően ható egyéb okokat is csupán időlegesen tartják. Ezek között az okok szerepelnek a hatalmas gyapjú és gyapotvásárlások, amelyek legutóbb francia gyárosok eszközölték az Egyesült Államokban. "Ezek az okok nem csupán időlegesen, hanem egyszerűen határtalanul bátorítók — mondta egy vezető francia bank vezető bizottságának feje. — E tünetek a francia ipar újjaledését mutatják. Ilyen nyers anyagok behozatala a belüli gyártást késztermékek kivételével is jelenti."

A jóvátételi bizottság képviselői vasárnapi berlini útját is a kontinentális fizetési eszközök hanyatlása irányítja. A szövetséges megbízottak azzal az ürügyel utaznak Berlinbe, hogy a jóvátételi kérdést első kézből tanulmányozhassák. Az utazás igazi célja azonban az, hogy hogyan tudják megakadályozni a valutavesztést, amely Bonar Law új politikájának elfogadása mellett kétségtelenül még csak fokozódni fog.

Erősen esik a német márka

Ujabb forradalomtól tartanak a német lapok november folyamán. — Külföldi pénzügyi szakértők látogatása a német fővárosban. — A reparációs bizottság újabb követelése.

BERLIN, október 26. — A német lapok aggodalmas kommentárokat fűznek a közeledő november hónaphoz. Azt mondják, hogy november a forradalmak hónapja s hogy megint véget érnek a németországi forradalmak. Utalnak arra, hogy a német kormány külföldi pénzügyi szakértőket invitált Németországba, avval a feladattal, hogy a betegesen súlyosodó márkát valahogyan mégis életre keltseék és hír szerint a reparációs bizottság rövidesen Berlinbe utazik.

Az a körülmény, hogy a reparációs bizottság Berlinbe utazik és hogy külföldi pénzügyi szakértők mégis csak igyekezni fognak a német pénzt szánálni, a berlini Boersen Curir szerint, arra vall, hogy az ántant most már belátja, hogy józan álláspontra kell helyezkedni Németországgal szemben s természetesen számol egy újabb novemberi forradalom lehetőségével is.

A kormány, írja a Boersen Curir, tagadhatatlanul ügyes politikai lépést tett akkor, amikor a "külföldi pénzügyi szakértőket, az elgedetlen kedélyek ellensúlyozására, éppen novemberben hívta a német fővárosba. Az említett lap "véresen jó vicc"-nek nevezi azt a körülményt, hogy akkor, amikor a német márkát rohamosan súlyed, a reparációs bizottság francia elnöke, Barthou, azon töri a fejét, hogy miként lehetne újabb milliókat kiperéslni Németországból.

Hivatalos körökből kiszivárgott hírek szerint abban reménykednek, hogy ha a külföldi szakértők megállapítják Németország lehetetlen financiális helyzetét, akkor a reparációs bizottság is be fogja látni azt, hogy indokolatlan követeléseket támaszt Németországgal szemben.

HAGY

meg akar ismerkedni a mai magyar irodalom legjelesebb munkásaival, ha olyasmit akar olvasni, ami szórakoztatja, tanítja és ismeretkörét bővíti, ha tudni akarja, mi történt az idén Magyarországon és Amerikában,

okvetlen biztosítsa az Ön részére a Szabadság NAGY-NAPTÁRÁT, melyet Karácsony előtt INGYEN kap meg minden előfizetőnk, aki nincs hátralékban és 25 CENT szállítási és csomagolási költséget beklődött.

Választási harc indul Angliában

Bonar Law a békés viszonyokhoz való visszatérést sürgeti

ANGLIA KIÁLTÓ SZÜKSÉGE

A munkások tervet erősítettek meg a konzervatívok

LONDON, okt. 26. — A király ma aláírta azt a kiáltványt, amely elrendeli a parlament feloszlását. Az új általános választásokra meginduló kampány ezzel teljes mértékben megkezdődött.

Angliát a mai napon politikai beszédek öntöze borította el. A beszédek közül jelentőség szempontjából kimagasló Bonar Law-é, az új konzervatív miniszterelnöké. A beszéd rövid volt s a normális viszonyokhoz való visszatérés volt a vezérmotívuma. A miniszterelnök azt fejtegette, hogy nincs fontosabb kérdés, mint a háború előtti tevékenység lehető leggyorsabb helyreállítása. Az angol nemzet szükségére, a nyugalom és a szilárdság otthon és a külföldön egyaránt, hogy a polgár kezdeményezése előtt szabad tét nyíljon meg.

Bonar Law-val egyidejűleg Reginald McKenna, volt pénzügyminiszter tartott beszédet, amelyben arra mutatott rá, hogy a konzervatív kormány támogatása felé a munkáspárt nacionalizáló tervet hajtották az angol népet. A konzervatív mozgalom megerősödését, állítólag, Henderson munkásvézer mult heti beszédének köszönheti. Henderson ugyanis kijelentette, hogy "a munkások háborút hirdettek a magán vállalkozás ellen."

Az angol közvélemény egyáltalán félelem ragadta meg a munkás kormány uralkodni előestéjén. Félelem a töke, a magán vállalkozás és az ipar hatalmas megdöztetésétől.

De más oldalról érkezett jelentések szerint a választási küzdelem nem csak a konzervatív és munkáspárti háború harca lesz, hanem erősen ki van majd a részét belőle a liberális párt is. Lloyd George és politikai barátai napról-napra kedvezőbb híreket kapnak az országból és a volt miniszterelnököt minden utján lelkes üdvözlések kísérik.

\$2,156,985 A KARDOS ÉS BURKE CÉG TARTOZASA

NEW YORK, okt. 26. — A hitelezők által követelt számlaértő könyvvizsgálat megállapította, hogy a vagyonbuktott Kardos és Burke tőzsjelzőmánya cég összes adóssága \$2,156,985 s mindössze \$258,760 a cég követeléseinek összege. A fedezetlen s számlák \$1,492,242-re rúgnak. A cégnek több new yorki üzletén kívül Baltimore, Philadelphia, Pittsburgh, Chicago és Bostonban voltak irodái.

PALINKA TRAGÉDIÁJÁNAK UTOLSÓ FELVONÁSA

SPRINGFIELD, O., okt. 26. — Cochran bíró Covingtonban, Ky., öt havi börtönrre ítélte Eugene Webb volt rendőrt és Carl Wrightot s ezzel lejárásdott az utolsó felvonás annak a bootlegger kirándulásnak, mely avval vált közérdekűvé, hogy karácsony előestéjén autójukkal halálra gázoltak egy férfit.

TELJES ANARKIA VLADIVOSZTKBAN

Menekülnek a japánok és az orosz fehérek

TOKIO, október 26. — Vladivosztkában sztrájkba léptek az orosz táviratók és kezelők. A sztrájk miatt a hírek nagyon gyérre érkeznek és a japán fővárosban nagy a nyugtalanság. Az utolsó távirat a Nichi Nichi című laphoz érkezett és arról számolt be, hogy Nikolsziban a cshait kormány támogatói lemezárólták az ottani gazdasági közép és értelmiségi osztály tagjait.

A vladivosztki fehér kormány menekült és a jelenlegi kormányunk alig van hatalma a rend fenntartására. Tizenegy japán hajó elszállítja csaknem az egész vladivosztki japán lakosságot, mert attól félnek, hogy az ellenséges koreai és orosz marlóbandák ki fogják őket pusztítani. Az orosz fehérek ezrei szintén menekülnek.

A Csangesunból beérkezett egyik távirati híradás arról számolt be, hogy Darita tábornok, a chitai parancsnok elrendelte, hogy az angol és az amerikai tengerészek azonnal hagyják el Vladivosztkot és hogy az idegen hadihajók azonnal távozzanak annak kikötőjéből. Egyben azt követeli, hogy az idegen kikötőkben interuált összes orosz hajókat adják át neki.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; D. K. Coorna, Sec'y-Treas.)

Founding Editor: **E. T. Kohányi**
 Alapítvány: **Kohányi Tiborné**

Editor: **DR. ANDREW CSERNA.**

Published and Published at
709-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3534. Cuy. Central 1221.

ELŐFIZETÉSEI: Az Egyesült Államokban és Kanadában: évi: \$4.00; félévi: \$2.00. Kint: évi: \$6.00; félévi: \$3.00. --- SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$4.00; half year: \$2.00. --- Foreign countries: one year: \$6.00; half year: \$3.00. --- Cleveland one year: \$4.00; half year: \$2.00. Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: **New York irodánk címe: Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York**
 Ügyvezető: **Joseph Horváth, Manager.**

APRÓPÉNZ

A felsőbb oktatás

A munkanélküliség.

MINEL civilizáltabbak leszünk, annál több a bajunk. Minél okosabbak és műveltebbek leszünk, annál inkább támadnak olyan problémáink, amelyekről öseinknek fogalma se volt — nem is lehetett. Minél többen helyezkedünk el ezen a földtekén, annál inkább jelentkeznek időről-időre a munkanélküliség kérdése — ami csak egy a közül a rengeteg baj közül, ami a mi modern életünket elszomorítja.

A munkanélküliség rendszeren csak egy foglalkozási áganc szokott a közvetlen tragikuma lenni — ebben vagy abban az iparágban elakad a munka normális folyamata és akkor bekövetkezik az, hogy a munkások egy nagyrészt elküldik.

Vannak azonban esetek, mikor a munkanélküliség nem lesz ennek vagy annak az iparágban a speciális baja. Vannak néha mélyreható körülmények, melyek egyaránt az örvénybe jaratják úgy az összes iparágakat, mint a kereskedelmet, mint a földművelést. Ilyenkor a munkanélküliség kivétel nélkül minden fajta munkást érint és tragédiája lesz az egész országnak.

Az ilyen állapot természetesen nincsen időhöz kötve, nem limitált.

Vannak esetek, mikor az általános munkanélküliség akut lesz, mint például most, Angliában.

Néhány hónappal ezelőtt az Egyesült Államokra — A munkások milliói voltak kénytelenek lenni a szerszámukat, nem azért, mert erre elhatározták magukat, hanem azért, mert a mostoha körülmények erre kényszerítették őket. A munkások milliói voltak kénytelenek a foglalkozásukat abbahagyni, kétségbeesetten, a sivatár jövővel szembe nézve. Millió munkás családja állott lelketvesztve a legnagyobb emberi tragédia küszöbén: hogy holnap nem lesz mit enni. A helyzet valóban rettenetes volt.

Jött azonban a felszabadulás korszaka.

A kormány, az államok kormányzója, a polgármesterek, a községek hivatott vezetői nagyszerű, heroikus, emberbaráti és hazafias munkát végeztek: elkövettek minden lehetőt, hogy az országok megmentsék a pokoli állapotból. Ezeknek az embereknek köszönhető, hogy Amerika végrevalahára mégis túlkerült a munkanélküliség veszedelmén.

Vizsont, ezeknek az embereknek minden jóakarata, minden áldozata, minden szervező tehetősége kevés lett volna ahhoz, hogy a munkanélküliséget megszüntesse — ha egyéb, sokkal mélyebb körülmény nem játszott volna közre.

Tény, hogy erőszakkal, furfanggal meg lehet a munkanélküliséget szüntetni — ideig-óráig. Az ilyen eredmény, ez természetesen, nem lehet tartós. S nem lenne tartós ez a mostani se, ha nem sokkal mélyebb okok játszanának közre a megteremtésében.

Ez a sokkal mélyebb ok — hogy csak egyet említsünk — az, hogy az ország üzletileg is fellendült.

Az összes hivatalos jelentések, amelyek az ország nagy gazdasági központjaiból folynak be a fővárosba, arra engednek következtetni, hogy a gazdasági fellendülés valóban itt van. Ez a gazdasági fellendülés, ez a legfőbb oka annak, hogy sikerült a munkanélküliséget megszüntetni. Ahol bőség van, ott nem kell magyarázni, jut mindenkinek. A gazdasági fellendülés fokozottabb keresletet biztosít, a fokozottabb kereslet kielégítése fokozottabb üzemet. A fokozottabb üzemet több munkának biztosít kényeret.

Nagyon érdekes a new yorki Chamber of Commerce legutolsó hivatalos jelentése. Ez szinte ragyog a jókedvtől, a bizalmtól, az örömtől. A gazdasági viszonyok olyan kedvezőek, hogy az olvasó önkénytelenül is elmosolyodik s a meglepődöttség egy bizonyos jóleső érzéssel teszi le a füzetet.

Ugyanakkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül a munkaügyi minisztérium legutolsó hivatalos jelentését, amely a statisztika kétségtelen adataival igazolja, hogy az ország iparüzemi központjaiban a munkanélküliség teljesen megszűnt — az iparüzemi központokban nemcsak, hogy normális edződtek ismét a viszonyok, de sokszor kevés a munkás!

All ez elsősorban a keleti és a középnyugati központokra. Ahol eddig legnagyobb volt a baj, a kétségbeesés, ott most a legteljesebb a harmónia, a legnagyobb a megelégedettség. Ha van elégedettség, az inkább a munkaadók részéről tapasztalható, akik nem tudnak elég munkást kapni.

Sok szó esett már a prosperitásról.

Most valóban elérkezett. S az adminisztrációnak ebben orozslánrésze van!

A SZÁRAZSÁG MIATT EMELKEDIK A BÜNESETEKNEK A SZÁMA

A szárazak és a nedvesek között sokkal élesebb és hevesebb a harc, mint a tizenötlödik alkotmánymódosítás életbeléptetése óta bármikor. A harc a legkülönbözőbb fejezeteket felvonultatja mindkét párt részéről. S a fejezetek között nem utolsó helyen szerepelnek a statisztikai adatok.

A legutolsó ágyúszó a nedvesek oldalról hangzott el.

„Az Association Against the Prohibition Amendment 'hivatalos' kimutatásai között arról, hogy a szárazság második esztendejében a bűnesetek száma sokkal nagyobb volt, mint azokban az években, amikor még nem volt szárazság és sokkal nagyobb, mint a szárazság első évében volt.

W. H. Stayton kapitány az Egyesült elnöke állította össze nagyrészt a kimutatást. S a statisztikai adatok elé, természetesen kis vezérelket is írt, amelyben arra mutat rá, hogy a bűneseteknek — ennek következtében a bűnesetek terjedésének is — a szárazsági törvény az oka.

Hogyan?

A kapitány nagyon egyszerűen tartja a következtetést.

A bűneseteknek és a bűnesetek terjedésének az oka, mondja, az, hogy a törvényellenes tilt eladásnak a forgalma hihetetlenül megnagyobbodott az utóbbi időben.

Ez érthető és logikus.

A kapitány az adatait ötvenhat városból szedte össze. Ötvenhat városban figyelte meg az eseményeket és az embereket. Ötvenhat olyan városban, amelyek Amerikát méltóképpen reprezentálják. A kapitány investigációjára akkor területet ölel fel, amely 22 millió embernek felel meg. A következtetést tehát méltán lehet általános értékeknek tartanunk.

Ezeknek az adatoknak a valódiságában nem kételkedhetünk, mondja a cikkében a kapitány. Nem kételkedhetünk pedig egyszerűen azért, mert ezeket az adatokat mind a hivatalos rekordokból állítottam össze. A hivatalos rekordok minden magyarosá iránál élénkebben illusztrálják a

KÖVÉR EMBER, SZEGÉNYEMBER

A szerelem vége

Charles S. Howe nagyon kövér fiú. De a szive, az nagyon gyengéd. Az ember nem is hinné, hogy e hajlékony alatt hogyan doboghat ennyire gyengéd, szinte gyermeken nav és megőrtö szive.

Howe ezenkívül szentimentális hajlandóságú, sőt, mi több, szive minduntalan lángol a szerelem miatt.

Charles S. Howe egy szép napot megint meglátott egy nőt. Ez ezután a szerelmi bírása vágya még sokkal lángolóbban lobbant fel benne, mint eddig bármikor.

— Hirrom kell ezt az anygalt, gondolta magában, vagy elvisz az ördög.

S ezzel elkezdett udvarolni. Eleinte gyengéd visszautasításra talált. Ami nem is vett túlságosan rosszszíven, mert állandóan ott állt a freudi öntudat küszöbe alatt annak a mondásnak igazsága, a mi Amerikában oly gyakran emlegetnek, hogy

„A kövér embert senki se szereti.”

Howe azonban nemcsak kövér, de kitartó is. Olyan szívós néha, mint egy macska. Mint egy sovány macska. Hátt meg mikor szerelemről van szó.

Howe virágot hozott, Howe ékzert hozott, Howe mindent hozott, ami a nő szíveket le szokta venni a lábáról.

Ennek következtében szíve nek szép szerelem egy napon beköködött és elrebege a boldogság igent.

Howe boldogságában majdnem kibújt kövér bőréből.

Néhány nap alatt megvolt az esküvő.

Es most bekövetkezett az, ami szinte hihetetlennek hangzik — de hát az emberi léleknek vannak rejtelmei, amelyekről sokszor még maga e föntevetett lélek tulajdonosa se tud semmit.

Kiderült, hogy Howe hája alatt egy vékony és durva apacs lakik. Kiderült, hogy Howe, hogy úgy mondják, csak külsőleg volt szentimentális és holdvilágfogó és a többi. Belül, a maga igazán enjében durva, parancsoló, erőszakos — igazi apacs volt.

A feleség tehát a logika örök törvényeinek értelmében fogta magát és fogta a holmiját és otthagyta a kövér apacot.

Elment a bírósák és kérte őt, válástartó el a férjétől.

— Milyen alapon!

— Kegyetlen hozám.

— Nagyon sajnálom, mondotta a bírő, ezt nem tehetem meg.

Ebben a pillanatban előlépett Howe és a szájá megint lefelé görbült és a szemé astatos volt és a torokban könyek buzdorokoltak.

— Szerelmem, suttogta, nem fogok többet verkedni, esküszöm. Imádni foglak. Ölelni foglak és csókolni foglak és amit csak akarsz. Papuska ezennel jó lesz hozzád, légy te is jó a papuskához.

De öngyűsége kitépte a karját a kövér és meglágyult apacs karjából.

— Menjén innét, mert megrogom.

— Na látja bírő ur! hordult fel Howe. Ez még é pamaszkodni kegyetlenegről. Ezzel a szó szoros értelmében térdre borult, úgy könyörgött a feleségének, hogy térjen vissza hozzá és szeresse őt — hiszen ugye szereti őt más senki.

De az asszony mindvégig hajthatatlan maradt.

S miután a bírő nem mondotta ki a válást, elhagyta a férjét nélkül, hogy a törvény ebbe beleegyezett volna.

Howe leavította és kövéren látozott.

KARACSONY

A LEGSZEBB AJANDEK

A pénküldemény mert pénzért mindenki azt veheti, amire szüksége van.

Küldje pénzt mihamarabb általunk, mert azt ma már mindenki tudja széles Amerikában, hogy mi a leggyorsabb fizetési költiséget nem számítunk és az átutalt összeget levonás nélkül fizetjük ki.

DOLLÁRATUTALÁS HAJÓJEGYEK.

TAVIRATI PÉNZKÜLDÉS KÖZLEJZŐI ÖGYEK.

AMERICAN UNION BANK

Németh János elnök

Főüzlet: **10 East 22nd Street**
 A Bankpalotában

Félfüzlet: **1597 Second Ave. cor. 83rd Street**
 NEW YORK CITY

képviselő is, a párt egyik vezetője, s mindnyájan fekete inget viselnek. Diszmenetben bejárták a város főbb utcáit s a lakosság rokonszenvű látszik velük. A megnyitó beszédet Mussolini tartotta a Carlo színházban.

Négyes

A legjobban fogyó pipadobány az itteni piacon. Minden csomagban 4 ajándék szelvény van. Kapható minden jobb üzletben, vagy megrendelhető közvetlen tőlünk.

Jakab és Társa
 423 E. 5th St. New York

TIZEZER AMERIKAI MAGYAR ügyes-bajos dolgaiért intézi el érvényben

Ruttkay Jenő Bankházának Közjegyzői Osztálya

Az amerikai magyarság barátja az a bank, ahol előszólyosan, figyelmesen és lelkiismeretesen intézik el az Ön ügyét is. Husz év óta élvezi az a Bankház az amerikai magyarság rendületlen bizalmát és pontos lelkiismeretes munkájával Ön is lesz meg elégedve.

HAJÓJEGYEKET a legolcsóbb áron. PÉNZKÜLDÉST sürgőre és postai uton a legmegbízhatóbban intéz el.

Küldje megbízásait levélileg vagy jöjjön személyesen

Ruttkay Jenő Bankháza
 106 AVENUE B (közel a 7-ik utcához), NEW YORK, N. Y.

Külföldi osztályunk

megnagyobbodott, amennyiben egy teljesen modern hajóje gyűnökséggel rendeztük be, amely szívesen ad felvilágosítást mindennemű utazási ügyben. Ha az óházába utazik, vagy onnét hozzátartozói közül kiharozat valakit, kérje ki ezen osztályunk tanácsát mindenek előtt.

Ha karácsonyra pénzt akar küldeni az óházába, utalja azt át a mi pénzküldő irodánk utján.

Central National Bank

Savings & Trust Co.

West 6-ik utca és Superior Avenue
 Cleveland, Ohio.

284 240 246 252

Bell Telephone Directory

Az új Bell Telefon Címtár november 15-ikére, nemsokára sajtó alá kerül.

Hogy megbízhatóságában segítségünkre lehessen, legyen biztos, hogy neve és címe helyesen kerüljön bele.

Ha valamilyen változás van címében, vagy javítást kell eszközölni, kérjük szíveskedjen fölhívni, Main 9900 és kérje a Directory Clerk-et.

Az üzletemberek hirdetésekkel a telefonkönyv címtár utján, minden bell telefon használójával jutnak közvetlen érintkezésbe; mind egyike egy jelentékeny vevőt számít.

A Bell telefon címtár könyvének hirdetései felelevenítik a kereskedelmet, mert egy állandó és megbízható hirdető. Használja-e Ön is?

Hívja föl, Main 9900, hogy biztosíthassa hirdetését a következő kiadásra.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

AMIT MÓZES NEM LÁTOTT

Hol vannak a nők?

Harvey, Amerika londoni nagykövete okos ember, az a tagadhatatlan. Okos is néha néha s hogy előrangú politikusa, azt szintén nem vitathatja el tőle senki. A lapjában a Harvey's Weeklyben nem egyszer adta ennek tanujelét.

Hogy azonban humorista is, azt csak most bizonyította be. Még pedig nagyon ötletesen.

A sovány és száraz Harvey a londoni Authors Club egyik ebédjén nagy beszédet tartott. A beszédjének a témája, ehén szóva, kissé szokatlan volt: a Tízparancsolatról szólt.

Es a nőkről.

Hogyan kerül össze ez a kétőt? Várjunk csak egy kis időt.

Mózes, mikor a Tízparancsolatot átadta az embereknek, csak a férfiakra volt tekintettel. A nőkre egyáltalán nem volt szép szó.

Vegyük például azt a parancsolatot, amely az Ur napjának megülséről intézkedik. Kis vizsgálat után rájövünk, hogy ez csak a férfiakról szól. Mert a nőknek, ugye, ezen a napon is kell dolgozniuk? Mit szólnának a férfiak, ha e napon nem volna kitakarított a lakás, vagy, nem kapnának enni?

— Aztán, itt van az a parancsolat, amely megtiltja, hogy a férfi a feleségétja feleségére vessen a szemét. Ebből látszik, hogy az árva ben a parancsolat egy árva szó sincs arról, hogy az asszony a feleségétjára férjére ne vessen a szemét. Pedig hát, azt hiszem, ez nagyon méltatlan lenne. Nem igaz? Ha a férfinak nem szabad, miért legyen szabad a nőnek? Es fordítva.

Harvey György nagykövet a többi parancsolatra egyelőre nem terjeszkedett ki.

ELVAGOTT NYAKKAL TALÁLTAK AZ UDVARON

HAMILTON, okt. 26. Philip Robinson 56 éves helyi kereskedőt holtan találták otthona közelében. El volt vágva a nyaka, s mellette feküdt egy véres konyhakés. Azt hiszik, hogy öngyilkossá vált, mert csak nemrég érkezett haza az elmegyógyintézetből.

Mások pénzének

a kezelése nemcsak teljes vagyoni megbízhatóságát, de gondosságot és alapos pénzügyi szaktudást is igényel.

Mindezeket együtt találják meg azok, akik pénzküldés-sel és betétjük kamatoztatásával bennünket biznak meg.

Kiss Emil Bankháza

133 Second Ave. New York, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője.

A M. K. Ir. Államvadászatok Menetjegyirodájának kizárólagos képviselője.

800.000 HORDÓ WHISKY MARAD BOND ALATT

WASHINGTON, okt. 26. — Haynes prohibíciós főbiztos kijelentése szerint 800.000 hordó kifogástalan minőségű whisky marad bond alatt, kormánykészek őrizetében. Vagy 300 áruraktáron körülbelül 40.000.000 gallon whisky van letárolva, ezt husznál is kevesebb központ raktárban fogják egyesíteni.

KELET LEFEGYVERZÉSE IS TERVE VAN VÉVE

LONDON, okt. 26. A közel keleti békekonferencia foglalkozni fog egy nemzetközi lefegyverzési egyezséggel is, bizonyos tekintetben a négy hadsereg washingtoni lefegyverzési egyezmény mintájára. Ezt a konferenciát november 13-án a rának meg Lausanneban, Svájcban, megbízható értesülés szerint.

BANYASZOK AZ ÖT NAPOS MUNKÁHÉT MELLETT

CALGARY, Alberta, okt. 26. A United Mine Workers of America, 18-ik körzetének bányászai a jövő tavasszal nemcsak a jelenlegi díjszabás megtagadását fogják követelni, hanem a hat óras munkanapot és öt napos munkahetet, William A. Sherman kerületi elnök kijelentése szerint.

HAZARENDE AMERIKA

GIBRALTA

Utan amerikai, mely a közel érkezett, parancsot terjeszt vissza Long Shenton-t, ennél fogva bozótt a Pá Jóra, mely ill rad.

A FRANC HAJÓSAI

HAVRE, sok szerény hozták nyilvánvalóan sztrájk s azt azonnal sztrájk késleltetésre hajózárszámjainak elindul

TALIGAN V FELESEGE

TILTONVILLE

Mr. és Mrs. C. házasságnak "barátai" kényszerítették, hogy taligán get körül a v

Dr. W.

gyomor és szak 8901 BUCK CLEVELAND

LEGOLO

Az alant talnák.

100 100 100 100 100

Küldje LEGROVIDE házában. Te megbízható LEGOLCSÓ Bankfelügyel

1345 Fir

